

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-1158/22-S

Název	Základní škola a mateřská škola Mořina, okres Beroun
Sídlo	Mořina 57, 267 17 Mořina
E-mail	skolamorina@seznam.cz
IČ	47 559 373
Identifikátor	650 016 301
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Petr Sodomka
Zřizovatel	obec Mořina
Místo inspekční činnosti	Mořina 57
Termín inspekční činnosti	2., 6. a 8. června 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů (dále ŠVP), jejich naplňování a souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba (dále „škola“) vykonává činnost mateřské školy (dále MŠ), základní školy (dále ZŠ), školní družiny a školní jídelny.

Celodenní provoz MŠ je zajištěn ve dvou třídách. Nejvyšší povolený počet 35 dětí byl ke dni inspekční činnosti naplněn. Pro 18 dětí bylo vzdělávání povinné, třem byl povolen odklad povinné školní docházky, jedno je vzděláváno individuální formou. MŠ aktuálně vzdělává tři děti s odlišným mateřským jazykem. Vzdělávání probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání „Příběhy staré lípy“ (dále ŠVP PV).

V ZŠ se ve třech třídách prvního stupně vzdělává 38 žáků, jeden žák je vzděláván individuálně. Naplněnost školy tak dosáhla 38 % nejvyššího povoleného počtu žáků. Od předešlé inspekční činnosti v roce 2015 se počet žáků snížil o 7 %. Škola eviduje osm žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), tři z nich se vzdělávají podle individuálního vzdělávacího plánu. Školu dále navštěvují tři žáci s odlišným mateřským jazykem, žádný z nich nemá jazykovou bariéru. V ZŠ probíhá vzdělávání podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Zdravý život“ (dále ŠVP ZV), který je celkově zaměřen všeobecně.

Vzdělávání ve školní družině probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro školní družinu (dále ŠVP ŠD) v jednom oddělení s 30 zapsanými účastníky, naplněnost je 86 %.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) je ve funkci od roku 2005, jím nastavená organizační struktura odpovídá velikosti školy a vykonávaným činnostem. Koncepci rozvoje školy zaměřenou na zlepšování podmínek vzdělávání se daří převážně plnit. Škola je úspěšná v naplňování dlouhodobých cílů, kterými jsou např. činnosti a projekty zaměřené na zdravý životní styl a smysluplné využívání volného času žáků.

Ředitel část kompetencí spojených s řízením školy účelně delegoval na vedoucí učitelku MŠ a vychovatelku školní družiny. Kontrolní a evaluační systém realizovaný vedením školy je převážně funkční. Efektivita vnitřního informačního systému je dána především každodenní osobní komunikací se všemi zaměstnanci. Zákonným zástupcům jsou informace o vzdělávání a provozu školy předávány prostřednictvím nástěnek, na webových stránkách školy či osobním kontaktem. Nedostatkem je však stanovení úplaty za předškolní vzdělávání neodpovídající rozsahu přerušování provozu.

Pedagogická rada je funkčním poradním orgánem ředitele. Na rozvoji materiálních podmínek škola účelně spolupracuje se zřizovatelem. Vhodně jsou využívány finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu, z rozpočtu zřizovatele a z úplaty za poskytované vzdělávání a školské služby. Škola postupně doplňuje a obměňuje učební pomůcky, hračky, počítače pro pedagogy, zrekonstruována byla sociální zařízení, do zahrady mateřské školy byly pořízeny nové herní prvky. Pro výuku tělesné výchovy škola nemá vlastní tělocvičnu, využívá zejména obecní hřiště a místní přírodní podmínky (les, pole, louky). V případě nepříznivého počasí je výuka realizována v jedné z učeben, která z poloviny slouží i jako herna pro školní družinu. Pro podporu pohybových dovedností žáků škola každoročně zařazuje sportovní kurzy plavání, bruslení, cykloturistiky a lyžování. Učebny jsou prostorné, esteticky zařízené a účelně vybavené prezentační technikou.

Dostatečné množství hraček, her, knih i metodických pomůcek pro vzdělávání dětí a účastníků zájmového vzdělávání umožňuje naplňování ŠVP PV i ŠVP ŠD.

Předškolní vzdělávání zajišťují čtyři učitelky, z nichž jedna ke dni inspekční činnosti nesplňovala předpoklad odborné kvalifikace, což mělo negativní dopad na průběh vzdělávání dětí během inspekční činnosti.

Na vzdělávání v ZŠ se podílí čtyři pedagogové včetně ředitele školy, z toho dva nesplňují požadavky na odbornou kvalifikaci, jeden z nich si potřebné vzdělání doplňuje studiem. Vychovatelka školní družiny je pro svou práci odborně kvalifikovaná. Ředitel provádí systematické kroky k získání odborně kvalifikovaných pedagogických pracovníků.

Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP) je realisticky sestavován s ohledem na potřeby a finanční možnosti školy a na zájem jednotlivých pedagogů. Poznatky z DVPP jsou pedagogy účelně sdíleny a uplatňovány v praxi.

Poradenské služby účelně zajišťuje především ředitel, který vykonává také funkci výchovného poradce. Od předchozí inspekční činnosti si doplnil požadované specializační studium. Úzce s ním spolupracuje školní metodička prevence, která prozatím neabsolvovala potřebné specializační studium. Poskytují konzultace žákům, jejich zákonným zástupcům i pedagogickým pracovníkům. Funkčně je nastavena také komunikace se školskými poradenskými zařízeními (dále ŠPZ) a na základě jejich doporučení je realizována efektivní podpora pro žáky se SVP.

K zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve škole i mimo ni ředitel správně nastavil potřebná opatření, která byla v době inspekční činnosti dodržována. Děti a žáci jsou s nimi způsobem přiměřeným jejich věku systematicky seznamováni, jejich účinnost se odráží v nízké míře úrazovosti. Vchod do budovy školy je zabezpečen proti vstupu neoprávněných osob.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Průběh vzdělávání v MŠ vycházel především z očekávaných dovedností uvedených v ŠVP PV rozpracovaného na úrovni tříd. Výuka probíhala v klidné a vstřícné atmosféře, s partnerským přístupem učitelek.

Poměr spontánních a řízených aktivit v průběhu dne byl vyvážený. Během ranního scházení měly děti dostatek příležitostí pro spontánní herní aktivity dle svého zájmu, využívaly i připravenou vzdělávací nabídku.

Třídní rituály účinně napomáhaly k rozvíjení sociálních dovedností dětí. Učitelky v průběhu dne cíleně vytvářely příležitosti pro rozvoj všech funkčních gramotností u dětí.

Řízené pohybové aktivity nebyly vedeny metodicky správně, v jedné třídě nebyly realizovány vůbec. Dostatek příležitostí pro spontánní pohybové a další aktivity dle svého zájmu měly děti v rámci pobytu venku, realizovaného na školní zahradě.

Řízené didaktické činnosti byly uskutečňovány převážně frontálně s dominantním slovním projevem učitelky. Vzdělávání se všemi dětmi najednou po nepřiměřeně dlouhou dobu negativně ovlivňovalo udržení jejich aktivity a pozornosti. Zvolená organizace činnosti nebyla zcela vhodná, protože většina dětí byla pohybově pasivní. Při práci se skupinou dětí učitelka podporovala jejich dovednosti z oblastí grafomotoriky, dbala na upevňování správných návyků (sezení i úchop kreslicího náčiní).

Děti dostávaly od učitelek převážně pozitivní zpětnou vazbu o správnosti jejich postupů, sebehodnocení ani vzájemné hodnocení dětí však využito nebylo, a to ani u dětí v povinném vzdělávání.

Všechny hospitované hodiny v ZŠ byly promyšlené, jejich obsah byl v souladu se ŠVP ZV. Výuka zohledňovala znalosti a zkušenosti žáků, vzdělávací cíle reagovaly na jejich potřeby. Ve všech hodinách panovala přátelská pracovní atmosféra, žáci aktivně spolupracovali s učiteli a dodržovali nastavená pravidla. Většina vzdělávacích aktivit přispívala k rozvoji jejich sociálních kompetencí. Vyučujícím se dařilo žáky aktivizovat zejména střídáním jednotlivých činností, jen zhruba v polovině hodin však byla využita didaktická technika podporující názornost probíraného učiva, a to pouze učiteli. Práce žáků s digitální technikou byla s výjimkou výuky informatiky využita minimálně.

Důraz byl kladen na motivaci žáků, pochopení a procvičování již dříve osvojené učební látky, na práci s chybou, propojení s běžným životem, rozvoj čtenářské gramotnosti a rozvoj spolupráce. Vhodně byly zařazovány didaktické hry a relaxační činnosti mimo lavice.

Ze zvolených forem výuky převažovala účelná frontální výuka, která byla vhodně doplňována různými způsoby vzájemné spolupráce žáků i jejich samostatnou prací. Činnostní vyučovací metody efektivně rozvíjely postoje žáků, vyučující vytvářeli podmínky pro jejich vzájemnou komunikaci a podporovali u nich smysl pro týmovou spolupráci. Poskytovali všem žákům účelnou zpětnou vazbu a v případě potřeby individuální pomoc vycházející ze znalosti pracovního tempa jednotlivců.

Vyučující v převažující většině případů opomíjeli vedení žáků k podněcování diskuze, obhajování vlastních názorů a ke kritickému myšlení. Časový prostor pro shrnutí dosažených cílů vyučovacích hodin byl téměř vždy využit, ale chyběla adresnější zpětná vazba určená jednotlivým žákům.

Při výuce matematiky byla většinou kvalitně zvládnuta organizační struktura vyučovacích hodin včetně efektivního využití učebního času. Pozitivním prvkem byla také možnost vzájemné individuální dopomoci mezi žáky. Ve většině hospitovaných hodin učitelé vhodně využívali didaktické pomůcky a širokou škálu aktivit, které zvyšovaly názornost probíraného učiva.

V polovině hospitovaných hodin českého jazyka převažovala samostatná práce žáků, následně doplněná společnou kontrolou a zdůvodňováním pravopisných jevů s využitím interaktivní tabule žáky. V hodině byly použity jednostranné metody a formy práce, které žáky jen minimálně aktivizovaly, nepodněcovaly k analytickému myšlení. Ve druhé polovině hospitovaných hodin byla realizována efektivní práce ve dvou skupinách podle zařazení do ročníků, a i přes rozdílný věk žáků a organizační náročnost měly zvolené činnosti dynamiku a spád. Z průběhu vyučování byla patrná důkladná příprava učitelky na výuku.

Při anglickém jazyce vyučující prakticky rozvíjela cizojazyčné komunikační kompetence žáků. Zábavnou formou žáci zopakovali probírané učivo, poslech nahrávek rodilých mluvčích byl doplněn úlohami k porozumění vyslechnutého textu. K rozvoji sociálních kompetencí žáků přispělo vytvoření prostoru pro sebehodnocení a celkové zhodnocení proběhlé hodiny.

Ve výuce vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět byly hojně využívány činnostní skupinové aktivity, které byly často realizovány ve volném prostoru třídy. Propojením opakovaného učiva s reálnými situacemi učitelka vhodně prohlubovala znalosti z oblasti zdravého životního stylu a neopomněla připomenout i důležitost hygienických návyků. Vhodně byly zařazeny relaxační chvíle, které posilovaly vzájemné vztahy žáků rozdílného věku. Proběhlá hodina byla zhodnocena pedagogem i žáky. Rozvoj přírodovědné gramotnosti je školou podporován také realizací projektů ve spolupráci s místním spolkem spravujícím lomy Velká a Malá Amerika.

Informatika byla zaměřena na praktické využití získaných znalostí v oblasti vyhledávání informací. Pomocí internetu žáci hledali dopravní spoje, společně s vyučující pak informace třídili, zaměřovali se na relevantnost údajů a porovnávali navzájem jednotlivé pracovní

postupy. Výsledky své práce poté zpracovali v textovém editoru a odeslali vyučující pomocí e-mailu, čímž prakticky procvičili již dříve získané dovednosti a znalosti.

Herně koncipovaný obsah hodiny tělesné výchovy žáky podněcoval k aktivitě a soutěživosti. Vybrané činnosti funkčně rozvíjely rozvoj celkové zdatnosti žáků i jednotlivé pohybové dovednosti. Zvolené hry korespondovaly s jejich věkem, dovednostmi i zájmem. Pravidla bezpečného chování a pokyny vyučující byly žáky plně respektovány. V průběhu výuky výtvarné výchovy žáci pracovali na projektu zachycujícím život v lese. Tvořením ve skupinkách vhodně rozvíjeli komunikační dovednosti, kreativitu a představivost. Společně pak své výtvary porovnávali a hodnotili.

Průběh zájmového vzdělávání ve školní družině byl kvalitní, nabídka řízených činností byla pro účastníky atraktivní, vhodně při nich relaxovali a upevňovali pozitivní sociální vazby. Veškeré aktivity vhodně vycházely z cílů stanovených v ŠVP ŠD.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Z výsledků hospitací je zřejmé, že se škola v souladu s cíli ŠVP PV zaměřuje na všestranný rozvoj osobnosti dětí.

Příležitost ke zlepšení je ve vedení pedagogické diagnostiky. Úroveň dovedností jednotlivých dětí je v MŠ průběžně sledována, v záznamech však chybí bližší specifikace nerovnoměrnosti vývoje a konkrétních vzdělávacích potřeb jednotlivců, následně tedy nejsou naplňovány vzdělávací cíle k jejich další potřebné podpoře.

Všechny děti měly osvojeny základní sebeobslužné, hygienické i společenské návyky. Až na výjimky se zapojovaly do nabízených činností, zdařile využívaly repertoár písní, básní a říkadel přiměřených jejich věku. Zvládaly činnosti zaměřené na rozvoj hrubé i jemné motoriky, využívaly hračky a didaktické pomůcky vhodné pro danou věkovou skupinu.

Děti v povinném vzdělávání prokazovaly adekvátní vzdělávací výsledky. Úspěšně zvládaly zařazované aktivity rozvíjející dovednosti z oblasti všech funkčních gramotností. Komunikovaly na úrovni přiměřené jejich věku a schopnostem. Zvládaly rytmičtější slova, nejstarší děti se dokázaly vyjádřit celou větou, určovaly první, některé děti i poslední hlásku ve slově. Třídily předměty na základě vymezené vlastnosti, orientovaly se v prostoru i v číselné řadě. Pracovaly dle zadání učitelky, většinou se soustředily na dobu potřebnou pro výkon činnosti.

Dítě, které se vzdělává individuálně, prokázalo při ověření dovedností školou postupné dosahování očekávaných kompetencí ve sledovaných oblastech vzdělávání.

Vedení školy pravidelně sleduje a projednává výsledky vzdělávání žáků na jednáních pedagogické rady. Zdrojem podkladů pro hodnocení jsou údaje od pedagogů, průběžné a pololetní hodnocení.

Celkové výsledky vzdělávání za školní rok 2020/2021 byly velmi dobré. Většina žáků prospěla s vyznamenáním (90,9 %). Žádný žák neměl snížený stupeň z chování či uložené kázeňské opatření. Absence byla nízká, neomluvené hodiny se nevyskytovaly.

Podpůrná opatření poskytovaná žákům se SVP jsou podle výsledků vzdělávání účinná. Prostředí malotřídní školy poskytuje prostor pro individuální přístup ke každému žákovi. Naplňování individuálních vzdělávacích plánů je pravidelně vyhodnocováno. Žáci ohrožení školním neúspěchem v případě potřeby využívají doučování či individuální konzultace.

Příležitostí ke zlepšení je využívání vnějšího nezávislého porovnávání výsledků vzdělávání např. ve spolupráci s jinými základními školami či využitím externích evaluačních

prostředků. Taktéž zjišťování úspěšnosti přechodu žáků na druhý stupeň do okolních škol je nesystematické, založené pouze na neoficiálních informacích.

Naplňování minimálního preventivního programu je správně založeno na nenásilné prevenci rizikového chování na základě pochopení zdravého způsobu života. Jednotlivé cíle programu jsou vhodně začleňovány do průběhu vyučovacích hodin. Škola v rámci prevence nabízí žákům možnost rozvíjet jejich zájmy a nadání v několika kroužcích (klavír, pohybové hry, anglický jazyk, střelecký kroužek). O účinnosti těchto opatření svědčí to, že se ve škole rizikové chování neobjevuje.

Výsledky vzdělávání ve školní družině jsou vyhodnocovány interně. Cíle ŠVP jsou průběžně naplňovány. Chování účastníků, jejich zapojení do činností a úspěšnost jsou pravidelně konzultovány s vedením školy. Výsledky jejich prací a výrobky jsou vhodně prezentovány v prostorách školy.

Závěry

Vývoj školy

- Ředitel přijal opatření k odstranění nedostatků zjištěných při předchozí inspekční činnosti.
- Ředitel si doplnil specializační studium pro výkon pozice výchovného poradce.

Silné stránky

- Charakter malotřídní základní školy podporuje individuální přístup k dětem, žákům a účastníkům zájmového vzdělávání a vytváří komunikačně vstřícné prostředí podporující efektivní rozvoj jejich sociálních kompetencí.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Absence specifikace oslabené oblasti dítěte a vzdělávacích záměrů v rámci pedagogické diagnostiky snižuje efektivitu individualizace vzdělávání.
- Ve výuce nejsou žáci dostatečně vedeni k rozvoji analytického a kritického myšlení.
- Základní škola využívá úzké spektrum vnějších hodnoticích nástrojů pro objektivní posouzení efektivity vzdělávání.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Stanovovat cíleně vzdělávací záměry v rámci pedagogické diagnostiky v oblasti oslabené stránky dítěte.
- Vést systematicky zejména děti v povinném vzdělávání k sebehodnocení a vrstevnickému hodnocení.
- Vytvářet podmínky pro rozvoj analytického a kritického myšlení žáků a častějšímu využívání digitálních technologií v průběhu výuky.
- Využívat širší spektrum vnějších hodnoticích nástrojů pro posouzení kvality vzdělávání.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina Základní školy a mateřské školy Mořina, okres Beroun, účinnost od 1. ledna 2003
2. Jmenování do funkce ředitele školy, účinnost od 15. srpna 2005
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení, aktuální stav k termínu inspekční činnosti
4. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2020/2021
5. Webové stránky školy <https://www.zsmorina.cz/>
6. Dokumentace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví, kniha školních úrazů, záznamy ve školních rocích 2020/2021 a 2021/2022
7. Účetní závěrka za rok 2021 a k 31. březnu 2022, Finanční vypořádání dotací ze státního rozpočtu v roce 2021, Závazné ukazatele rozpočtu na rok 2021 a 2022
8. Personální dokumentace pedagogických pracovníků, plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, platné k termínu inspekční činnosti
9. Školní řád mateřské školy v Mořině, čj. 2012/2/int., Školní řád základní školy, čj. 2008/001-V, Vnitřní řád školní družiny, platné k termínu inspekční činnosti
10. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Příběhy staré lípy“, čj. 2011/1/int., Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Zdravý život“, čj. 2012/2/int., Školní vzdělávací program pro školní družinu, platné k termínu inspekční činnosti
11. Školní matrika mateřské školy, základní školy a školní družiny, školní rok 2021/2022, Záznamy z pedagogických rad, provozních porad a hospitační činnosti, školní roky 2020/2021 a 2021/2022 k termínu inspekční činnosti
12. Třídní knihy a přehledy výchovně vzdělávací práce, školní rok 2021/2022 k termínu inspekční činnosti
13. Pedagogická diagnostika vedená ve školních letech 2020/2021 a 2021/2022
14. Minimální preventivní program ZŠ Mořina, platný k termínu inspekční činnosti
15. Inspekční zpráva čj. ČŠIS-78/15-S, protokol o kontrole čj. ČŠIS-79/15-S
16. Dokumentace školního poradenského pracoviště, k termínu inspekční činnosti
17. Doklady o přijímání ke vzdělávání, školní rok 2021/2022 - vzorek
18. Zápis z jednání při inspekční činnosti z 8. června 2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Středočeský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.s@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Lenka Kocourková, školní
inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Kocourková v. r.

Bc. Jana Zochová, školní inspektorka

Zochová v. r.

Bc. Jana Jungerová, kontrolní pracovnice

Jungerová v. r.

V Praze 30. června 2022

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Mgr. Petr Sodomka,
ředitel školy

Sodomka v. r.

V Mořině 4. července 2022